

Εθνικό εμβληματικό πουλί, ξύλο ζωγραφισμένο, Γουινέα Μπισάου

Ποιήματα

μετάφραση: ΜΗΤΣΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Άραγε μπορείτε να το νιώσετε
γιατί εγώ
ήρεμος
μέσα σε θύελα σαρκασμών
στο πιάτο φέρνω την ψυχή μου
για το γεύμα των ετών που έρχονται;
Απ' την αξούριστη παρειά των πλατειών
βροχή το αχρειαστο δάκρυ μου.
Εγώ
ίσως
είμαι ο τελευταίος ποιητής.
Το προσέξατε άραγε;
Κουνιαρίζεται
στις πέτρινες αλέες
το ριγωτό πρόσωπό της κρεμάμενης
πλήξης
ενώ πάνω στον ορμητικών ποταμών
τους αφρισμένους λαιμούς
οι γέφυρες απλώσανε τα
σιδερένια χέρια τους.
Κλαίει ο ουρανός
ασταμάτητα
γοερά
κι ένα μικρούλικο σύννεφο
μορφάζει με το ρυτιδωμένο στοματάκι του
σαν τη γυναίκα που παιδί περιμένε
και της πετάει ο θεός
ένα γκαβό μογγολάκι.
Με δάχτυλα πρησμένα

και τα κοκκινόξανθα χνουδία του
 σας χάιδεψε ο ήλιος
 φορτικός σαν αλογόμυγα —
 με φιλιά στην ψυχή σας
 γαλουχηθήκανε σκλάβοι.
 Κι εγώ, ατρόμητος,
 το μίσος στις μέρας τις αχτίδες
 το πήγα πέρα στους αιώνες,
 με την ψυχή μου τεντωμένη
 σαν τα νεύρα των καλωδίων
 εγώ
 των ηλεκτρικών λαμπτήρων ο βασιλέας!
 Ελάτε κοντά μου
 όσοι σπάσατε τη σιωπή
 όσοι ουρλιάξατε
 απ' τις σφιχτές θηλιές τα μεσημέρια,
 με λόγια θα σας δείξω
 απλά σα μνηθμός
 τις νέες ψυχές μας
 να σφυρίζουνε
 σαν τους στύλους των φαναριών.
 Μόνο που θα σας αγγίξω
 με τ' ακροδάχτυλά μου το κεφάλι
 κι αμέσως
 θα σας φυτρώσουν χείλη
 για πελώρια φιλιά
 και γλώσσα
 μητρική κάθε φυλής του κόσμου
 Κι εγώ με την ψυχούλα μου κοιτσαίνοντας
 θ' αποσυρθώ στο θρόνο μου
 με τις τρίπες των αστεριών
 στους ξεθωριασμένους θόλους.
 Θα ξαπλώσω
 ολόφωτος
 με ρούχα φτιαγμένα από τεμπελιά
 σε κλίση αβρή από γνήσια κοπιριά
 κι αθόρυβα
 φιλώντας στα γόνατα τις τραβέρσες
 θα μ' αγκαλιάσει το λαιμό
 η ρόδα της ατμομηχανής.

(Πρόλογος στην τραγωδία «Βλαδίμηρος Μαγιακόφσκι», 1913)

ΔΕΙΧΤΕ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ ΣΤ' ΑΛΟΓΑ

Βροντάν οι οπλές.
 Ένα τραγούδι:
 Γκραπ.
 Γκρουπ.
 Γκραπ.
 Γκρουπ.

Μουσκίδι από τον άνεμο
 τα πέταλα στον πάγο.
 Γλιστράει ο δρόμος.
 Ο γδούπος του αλόγου
 πέφτοντας στα καπούλια.
 Κι ευθύς ο ένας πίσω από τον άλλον
 ο κάθε χάχας
 ένα τσούρμο παντελόνια
 που βγήκανε σουλάτσο στην οδό Κουζνέτσκι.
 Καμπάνα πάει το γέλιο:
 — Χο! Έν' αλόγο έπεσε!
 — έπεσε ένα αλόγο!
 Γελά η Κουζνέτσκι.
 Μόνος εγώ με τις στριγκλιές της
 δε σμίγω τη φωνή μου.
 Πλησιάζω.
 Βλέπω:
 μάτια αλογίσια...

Ο δρόμος αναποδογύρισε,
 κυλάει με τον τρόπο του...

Πλησιάζω, βλέπω —
 στην αλογίσια μούρη
 μία μία κυλάνε οι σταγόνες
 κυλάνε χώνονται στο τρίχωμα...

Λύπη μονντή
 θηρίου προς θηρίο
 στάζει από πάνω μου
 σαν ψίθυρος:
 — «Αλόγο, μή!
 — Άλογο, ακούστε με:

Τάχα χειρότερο είσαι από δαύτους;
 Άκου, παιδί μου,
 από λίγο - λίγο
 άλογα είμαστε όλοι μας
 άλογα — ο καθένας με την αναλογία του».

Από νταντέματα
 ίσως
 το γέρικο φαρί δεν είχε ανάγκη, κι ίσως
 τη σκέψη μου την πήρε για πολύ τριμμένη
 όμως
 μεμιάς τινάχτηκε
 μπήγει γερά τα πόδια του
 στυλώνεται
 και χλιμιντριζοντας
 του δίνει μπρος
 κοκκινομάλης έφηβος
 με την ουρά του ν' ανεμίζει.

Όσο που φτάνει στο παχνί
 όλος χαρές
 όλος καμάρι
 νιούτσικος λες
 πουλάρι πράμα.

Το νιώθει μέσα η ψυχή:
 — Να ζεις αξίζει.
 Και η δουλειά κι αυτή πανάξια είναι.

(1918)

Η ΑΠΙΘΑΝΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ
 ΤΟΥ ΒΛΑΔΙΜΗΡΟΥ ΜΑΓΙΑΚΟΦΣΚΙ
 ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ
 ΣΤΗΝ ΝΤΑΤΣΑ

Εκατό σαράντα ήλιοι, φλογισμένο ηλιοβασίλεμα,
 το καλοκαίρι έπλεε στον Ιούλιο
 — κάψα,
 καίγεται' ο τόπος.
 Έγιναν αυτά στην ντάτσα,
 στο Πούσκινο, καμπουριασμένο

κάτω από την κορφή Ακούλα·
στην πλαγιά
το χωριό
με των σπιτιών τις στέγες
μπαταρισμένες.
Πιο πέρα
μια χούνη·
φαίνεται, εκεί, στο γέμμα κάθε μέρας
ο ήλιος πάει και βασιλεύει
αργά με όλη του τη βεβαιότητα.
Κι αύριο
πάλι
ανηφορίζοντας
να βάψει κόκκινη την πλάση.
Και ξέρετε;
αυτή
η καθημερινή ρουτίνα
να μου τη δίνει
άρχισε
— κι όχι στ' αστεία.
Ωσπου μια μέρα δεν κρατήθηκα
μα τέτοια οργή που όλα εκεί γύρω
ασπρίσανε από το φόβο τους
και κατά πρόσωπο του μπήγω μια φωνή:
«Κατέβα, μπρος!
Φτάνουν τα σουρτα-φέρτα μες στον καιύσο!»
Κι είπα του ήλιου:
«Χαραμοφάη!
Καλά βολεύτερες ψηλά στα συννεφάκια σου
κι εμείς εδώ χειμώνα - καλοκαίρι
καμπούρα βγάλαμε φιλοτεχνώντας
πλακάτ κι αφίσες».
Κι είπα του ήλιου:
«Για στάσου
κι άκου, ξανθοκανακάρη,
τι θα σου πω:
αντί να πληλαάς
δώθε και κείθε τεμπελιάζοντας
έλα δω κάτου καμιά μέρα
να πάρουμε ένα τσάι, σε προσκαλώ».
Τ' ήθελα να το πω!
Πάει χάθηκα!

Αμέσως

Ανοίγοντας τα πόδια-αχτίδες
προθύμα δρασκελάει τον κάμπο
κι έρχεται καταπάνου μου.

Τραβιέμαι πίσω

μα ο φόβος μου δε θέλω να φανεί.

Ορμήσανε τα μάτια του στον κήπο.

Τον δρασκελάει κι αυτόν

Κι απ' όπου θέλετε —

τι πόρτα τι παράθυρα τι χαραμάδες —

χύνεται όλος μέσα.

Παίρνει ανάσα

κι ακούω να βροντάει η μπαδασούρα του:

«Για πρώτη από κόσμου κτίσεως φορά

αναγνωρίζω τις φωτιές μου.

Με κάλεσες;

Εμπρός, το τσάι πού 'ναι;

Τσάι και γλυκό του κουταλιού — κουνήσου

ποιητή!»

Τα μάτια μου είχανε βουρκώσει

να με μοιρολάνει πάει η κάψα.

Δείχνω

το σαμβάρι:

«Πιάσε μια κούπα, κάτσε,

φω-το-δό-τα μου!»

Το έχω αυτό — ο διάλογος μου βάνει

ξίδι στη γλώσσα.

Σαστισμένος

κάθομαι στη γωνιά τού πάγκου

φοβάμαι να μην έχουμε κι άλλα χειρότερα!

Κι όμως, μια γλυκοξαστεριά παράξενη

από τον ήλιο ένωθα

να λαγαρίζει.

Κι έτσι τη ζάλη μου αφηφώντας

επήρα να τον κουβεντιάζω

και όσο πάει να του ξανοίγομαι.

Του λέω αυτό

του λέω τ' άλλο,

το πόσο μ' έχει αλαλιάσει

τουτ' η δουλειά με τις αφίσεσ.

Κι ο ήλιος:

«Καλά, καλά

μην κλαίγεσαι
 Το πράγμα δες το πιο απλά!
 Θαρρείς εμένα λίγο μου κοστίζει
 την πάσα μέρα να βγαίνω και να φέγγω;
 Για έλα στη θέση μου, δοκίμασ' το να δεις!
 Μα πώς αλλιώς να γίνει; Θες δε θες
 θα βγεις να φέξεις
 αφού απάνω σου το πήρες.
 Θα βγεις· και όση έχεις
 ζέστα και φως θα τα μοιράσεις
 ανά την πλάση!»
 Έτσι τα λέγαμε
 ωσότου πήρε να σκοτεινιάζει —
 η νύχτα δηλαδή που θά 'χαμε αν εδώ
 δεν ήτανε μαζί μου —
 τι άλλο σκοτάδι θα μπορούσε
 να βάλει ο νους!
 Τόσο τα βοήκαμε ο ένας με τον άλλο
 που αμέσως το γυρίσαμε στον ενικό.
 Σε μια στιγμή
 σα φίλος καρδιακός
 του δίνω μια σκουιντιά στην πλάτη.
 Μ' αντισκουιντάει κι αυτός:
 «Εσύ κι εγώ
 γίναμε δυο
 συντρόφοι!
 Πάμε, ποιητή,
 ψηλά με τους αϊτούς
 πάνω από τούτον τον παλιόκοσμο
 να πούμε τα τραγούδια μας.
 Εγώ το φως μου θα σκορπάω
 κι εσύ το άλλο
 το δικό σου — με το στίχο».
 Με το που τό 'πε των σκιών τα τείχη
 κι όλες οι φυλακές της νύχτας
 πέφτουνε χάμω
 μπροστά στο δίκανο ήλιο μας.
 Του στίχου και του ήλιου ο πανζουρλισμός,
 φώτα το καθετί στην πλάση!
 Κι αν τύχει η νύχτα η υπναρού να κουραστεί
 το αποκάρωμα του ύπνου και του κλιναριού
 αποζητώντας,

εγώ
 με όλη μου τη δύναμη
 αμέσως θα φωτίσω,
 το τούμπανο
 βαρώντας
 της άλλης μέρας.
 Φως και πάλι φως
 παντού και πάντα,
 φως ως την ύστατη πνοή του κόσμου,
 φέγγε —
 τελεία και παύλα!
 Ιδού το σύνθημα
 — δικό μου και του ήλιου.

(1920)

ΕΝΗΛΙΚΑΣ

Οι μεγάλοι έχουνε δουλειές να κάμουν.
 Στις τσέπες ρούμπλια.
 Ο έρωτας;
 Εντάξει!
 Για ένα 'κατοσταρικόκι.
 Εγώ
 άστεγος
 με τις χερούκλες μου
 χωμένες στις τρούπιες
 τσέπες μου
 σεργιάνιζα — να κάτι μάτια.
 Νύχτα.
 Βάζετε το καλύτερο κουστούμι σας.
 Την ψιχούλα σας πάτε να ξεκουράστε
 με τις γυναίκες σας
 κι άλλοι με καμιά χήρα.
 Εμένα
 μ' έπνιγε η Μόσχα σφίγγοντάς με
 μες στο δακτύλιο των ατέλειωτων βουλευμάτων
 τικ-τακ
 οι γκόμενες
 καρδιές κι ωρολογάκια.
 Στο κρεβάτι της αγάπης το γλεντάνε
 οι εραστές.

Εγώ
 το άγριο χτυποκάρδι της πρωτεύουσας
 τό 'πιανα
 ξαπλωμένος στην πλατεία των Παθών.
 Διάπλατα,
 —σα να βγήκε όλη έξω—
 ανοίγω την καρδιά μου στον ήλιο και στις
 γούρνες.

Ελάτε όλα τα πάθη!
 Όσες αγάπες προσέλθετε!
 Από σήμερα την καρδιά μου αδύνατο να την
 κυβερνήσω.

Ξέρω των άλλων οι καρδιές πού βρίσκονται —
 στο στέρνο, και ποιος δεν το ξέρει;
 Αλλά η δική μου
 ζουρλάθηκε ανατομία.
 Όλος καρδιά —
 και πού δε βροντάει;
 Ω, πόσες εποχές της Άνοιξης
 έστω μόνο αυτές
 στα 20 μου φλογισμένα χρόνια
 τρυπώσανε μέσα!
 Αβάσταχτο νιώθω το ανεξόδιαστο βάρος τους.
 Ασήκωτο, και όχι τώρα
 για τα ποιήματα —
 με όλη τη σημασία της λέξεως.

(Από τη συλλογή *Αγατώ*, 1923)

ΠΕΡΙ ΣΚΟΥΠΙΔΙΩΝ

Δόξα, δόξα, δόξα στους ήρωες!!!

Εδώ που τα λέμε
 αρκετά τους τιμήσαμε.
 Ας πούμε
 τώρα
 και κάτι περί σκουπιδιών

Πάνε, περάσανε των επαναστάσεων οι μπόρες.
 Μούγλες πετάει ο σοβιετικός αναβρασμός.

Πίσω από τις πλάτες της Ερ-Εσ-Εφε-Σερ!
πάνω-πάνω βγήκε
του μικροαστού
η μούρη

(Όχι, μην το πάρει' έτσι —
με την τάξη δεν τα έχω των μικρών αστών.
Σ' αυτούς
δίχως διάκριση τάξεις, στρώματα
«Εύγε!» απ' όλα τα στόματα.)

Στης Ρωσίας τις απέραντες εκτάσεις
απ' τη μέρα που η σοβιετική
γεννήθηκε υφήλιος
βγήκανε στους δρόμους
κι αλλάζοντας ενδύματα
σ' όλα μέσα χωθήκαν τα ιδρύματα.

Πέντε χρόνια στην καρέκλα ρόζους βγάλανε
τα πισινά τους,
βασταγερά σαν τις λεκάνες του νιφτήρα
ζουν ως τα σήμερα και βασιλεύουν.
Μουλωχτοί σαν το νερό
ζεστούτσικες χτίσανε φωλιές
σε γραφεία σε κρεβατοκάμαρες.
Το βράδυ
τούτος ή ο άλλος τενεκές
έφαγ' ήπτε
την κυρά του τώρα κάθεται και καμαρώνει
στο πιάνο να γυμνάζεται.
Μια λιγούρα
τού 'φερε το σαμοβάρι:
«Συντροφίσα, Νάντια!
Τώρα με την ευκαιρία των γιορτών
αυξήσεις πρέπει να μας κάμουνε στα μιστά
χιλιαδούλες
κάπου 24
η δική μου αναλογία.
Εχ!

1. Τα αρχικά του ρωσικού σοβιετικού κράτους.

Περισκελίδες απωανατολίτικες
θα πάω ν' αγοράσω
έτσι που μέσ' από το παντελόνι
σπόγγος να φαίνομαι
από κοράλι».

Η Νάντια:

«Κι ένα φόρεμα για μένα
με τα εμβλήματα απάνω σταμπωμένα.
Χωρίς δρεπάνι και χωρίς σφυρί
στον κόσμο πώς κανείς να παρουσιαστεί;
Απόψε κιόλας
να βγω με τι
στον μπάλο που οργανώνει η Επαναστατική

Επιτροπή!»

Στον τοίχο ο Μαρξ.

Κάδρο άλικο.

Στο φύλλο πάνω τής «Ιζβέστια»

ένα γατσούλι ξεσταινεται

κι από το ταβάνι ψηλά

στα μεράκια της η καναρίνα

τσιριζεί.

Από τον τοίχο του κοιτάει και κοιτάει ο Μαρξ...

Ωσπου το στόμα του

ανοίγει ξαφνικά

και μπήγει τις φωνές:

«Τυλίξανε την επανάσταση στον μικροαστών τα
δίχτυα

Χειρότερος κι από τον Βράνγκελ ο μικροαστός.

Εμπρός,

τα καναρινάκια ευθύς στραμπουλήχτε,

των καναρινιών

να μην πέσει θύμα ο κομμουνισμός».

(1921)